

СТАНОВИЩЕ

на дисертация за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност 05.07.03 Методика на обучението по немски език

тема: **Дейностноориентиран подход в обучението по чужд (немски) език**

автор: **Невена Георгиева Султанова**, редовен докторант по направление 1.3.

Педагогика на обучението по чужд език

научен ръководител: **доц. д-р Даниела Стойчева**, СУ „Св. Кл. Охридски“, ФКНФ,

Катедра по методика на чуждоезиковото обучение

Изборът на темата на дисертацията е мотивиран с оглед на необходимостта от подготовка на съвременната личност да се развива, общува и реализира в условията на глобализация, на езиково и културно многообразие. Невена Султанова приема, че използването на дейностноориентирания подход и дейностноориентирани методи в обучението по немски език ще повиши ефективността на процеса на усвояване и затвърдяване на лексикални знания и ще оптимизира личностното развитие на учещите. Тя си поставя целта да изясни същността на дейностноориентирания подход и дейностноориентирани методи в теорията на обучението по немски език, да изследва влиянието им в процеса на усвояване и затвърдяване на лексикални знания и да разработи модули за прилагането им в обучението по немски език. Формулираните задачи се подчинени на постигането на изследователската цел.

Структурата на дисертационния труд се състои от увод, три глави, заключение, библиография, приложения. Обемът на текста на дисертацията е 164 страници, библиографията включва 113 заглавия, от които 41 са публикувани след 2000 г., и 22 интернет-страници, което свидетелства за добрата научна осведоменост на автора по изследвания проблем. Приложенията към труда са разположени от с.175 до с. 271. Те дават много точна и пълна представа за осъществената експериментална работа.

В *увода* въз основа на мотивировка за избора на темата са определени обектът, предметът и целта на изследването. Формулирана е изходната теза (хипотеза) на изследването и са посочени конкретните задачи за постигане на основната цел. С оглед на предмета, обекта, целта и конкретните задачи са представени и изследователските методи – теоретичен анализ, педагогически експеримент, анкетно проучване и статистическа обработка на резултатите от експерименталното изследване.

В *първа глава* на дисертационния труд се представят теоретичните основи на дейностноориентирания подход – комуникативният подход, неговите принципи,

проследява се развитието и компонентите на индивидуалната, комуникативната и прагматичната компетентност, представят се определенията на докторантката на основни понятия (контекст, езикови дейности, езикови процеси, текст, стратегия, комуникативна задача). В т.2 на първа глава се проследява хронологията на развитието на дейностноориентирания чуждоезиков подход на базата на литературни източници и се дава информация за основни представители на реформаторската педагогика. В по-нататъшното изложение се коментират дефиниции и основни характеристики на дейностноориентирания чуждоезиков подход, разглежда се влиянието му върху училището като институция, обучаващите, учещите, методите, етапите на прилагане, продуктите от прилагането му. В съпоставителен план с традиционното обучение се представят предимствата на дейностноориентирания подход и се коментират възможните проблеми при използването му в обучението по немски език като чужд. Изводите на с. 57-58 са подчинени на целта и задачите на планираното приложение на подхода в обучението по немски език.

Във *втората глава* се представят дейностноориентирани методи в обучението по чужд език. Докторантката определя дейностноориентирания метод като „учебна дейност, ориентирана към организацията на учебния процес”, разграничава се от разбирането за метода в широк смисъл в специализираната литература. На базата на проучени източници тя представя основните характеристики на дейностноориентирания методи, представя много подробно три съществуващи класификации (с.62-70). На тази основа авторката представя своя класификация на дейностноориентирания методи според тяхната форма и според тяхната функция. Следва много подробно представяне на конкретни методи по литературни източници групирани в: Методи за изграждане на личностна и обективна ориентация (5 метода), Методи за откриване на проблеми (8 методи), Методи за разрешаване на проблеми (7 методи), Методи за активиране на знания и стимулиране на размисъл (17 методи). В т.4 се разглежда проектът като комплексен метод за прилагане на дейностноориентиран подход в обучението по немски език като чужд. Проследява се неговото възникване и развитие, приложението на учебния проект в обучението по чужд език, свързаните с използването му проблеми и се дават примери за провеждане на проектна работа. Съдържанието на втора глава показва добро познаване и добросъвестно проучване на литературните източници в областта на дейностноориентирания методи и тяхното пълно и изчерпателно представяне в дисертационния труд.

В *трета глава* се представя експерименталната работа – цел, етапи на провеждане (констатиращ, развиващ и заключителен експеримент). Резултатите от експерименталната работа се описват, анализират, представят таблично и графично за всеки етап. В т. 2.2.2. се представят резултатите от проведена анкета с ученици от експерименталната група, която има за цел да установи отношението на участниците в експерименталното обучение към дейностноориентирания подход. Анализът на отговорите е убедително в полза на проведеното експериментално обучение. Много положително е представянето на резултатите в табличен и графичен вид, което дава ясна представа за различните аспекти на изследването.

Получените резултати от експерименталната работа потвърждават хипотезата на изследването и служат като доказателство за постигането на целта и задачите на дисертационния труд.

Съществена част на дисертационното изследване са изводите, които се правят както в края на всяка глава, така и в заключението. Представянето на постигнатите основни резултати от проведеното изследване отразява постиженията на Невена Султанова. Приносните моменти на дисертационния труд са представени като резултати в теоретичен и в практически план.

Библиографията не съдържа публикации на авторката по темата на дисертационното изследване. Те са представени в автореферата. Невена Султанова има 6 публикации по темата на дисертационното изследване, от които 2 са под печат.

Заключение:

Представеният дисертационен труд показва, че кандидатката Невена Султанова притежава задълбочени теоретични знания в областта на методиката на езиковото обучение и способности за самостоятелни научни изследвания. Трудът е представен във вид и обем, обичайно приети за научната област. Целите и задачите на изследването са изпълнени. Дисертационният труд е разработен много добросъвестно и безспорно ще обогати практиката на езиковото обучение (не само на обучението по немски език като чужд, а и на обучението по други езици) в българското училище и в други извънучилищни институции.

Въз основа на гореизложеното като член на научното жури предлагам на Невена Георгиева Султанова бъде да присъдена образователната и научна степен “доктор” с много добра оценка.

Изготвил становището:

Доц. Павлина Стефанова, д.н.